

IZBA GOSPODARCZA
„FARMACJA POLSKA”

Warszawa, 7 lutego 2024 roku

Pani
IZABELA LESZCZYNA
Minister Zdrowia

I.dz. 62-24

Joanna Rana Mink

zwracamy się do Pani w związku z **alarmującym problemem jednorazowych e-papierosów i ich wpływu na zdrowie publiczne**. List ten kierujemy w nawiązaniu do wypowiedzi Pana Ministra Wojciecha Koniecznego, który w swoich wystąpieniach dla mediów zapowiedział intensywną i stanowczą walkę z tym szkodliwym zjawiskiem, stanowiącym ogromne zagrożenie dla polskiej młodzieży, i umieszczenie go na liście priorytetów w czasie polskiej prezydencji w UE. Jako Izba Gospodarcza „FARMACJA POLSKA”, chcielibyśmy podziękować za tę deklarację, a także **wyrazić pełną gotowość do współpracy z Ministerstwem i właściwymi organami, by odpowiednio zaadresować tę nową epidemię, zanim zbierze ona śmiertcionośne żniwo – podobnie jak kiedyś plaga dopalaczy, którym wojnę w 2010 roku wytoczył rząd Donalda Tuska**. Trudno bowiem nie dostrzec podobieństwa pomiędzy oboma patologiami biorącymi na cel przede wszystkim polskie dzieci i młodzież.

Jesteśmy przekonani, że **należy podjąć wszelkie możliwe środki, aby nasza młodzież nie padała ofiarą nieuczciwych i nieodpowiedzialnych praktyk producentów tych szkodliwych produktów**. Potrzebne są szybkie i zdecydowane działania, które wyeliminują szarą strefę i zapewnią skuteczną kontrolę nad rynkiem e-papierosów. **Nasza organizacja ma już doświadczenie w zwalczaniu toksycznych i niezbadanych substancji, którą zdobyła, między innymi, aktywnie uczestnicząc i wspierając organy rządowe w latach 2009-2010 w walce ze wspomnianymi dopalaczami, niegdyś reklamowanymi jako “legalne narkotyki”**. W przypadku jednorazowych e-papierosów również oferujemy swoją ekspertyzę, zasoby i doświadczenie, by pomóc w skutecznym rozwiązaniu tej palącej kwestii.

Problem jednorazowych e-papierosów i ich negatywnych skutków dla zdrowia staje się wreszcie przedmiotem szerokiej publicznej debaty, a w ostatnich dniach w przestrzeni medialnej pojawiły się liczne doniesienia na temat zagrożeń wynikających z tych szkodliwych produktów. Wiele mediów informowało o alarmującym raporcie Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych, który ujawnił skalę zjawiska i przeanalizował to, w jaki sposób ich producenci omijają lub wprost łamią obowiązujące w Polsce przepisy prawa.

IZBA GOSPODARCZA „FARMACJA POLSKA”

01-410 Warszawa, ul. Czorsztyńska 6, tel./fax: 22 839 77 37, 22 839 99 10, e-mail: info@farmacja-polska.org.pl
www.farmacja-polska.org.pl

Jak wynika ze wspomnianego raportu Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych, w 2023 roku w Polsce sprzedano blisko 100 milionów sztuk jednorazowych, smakowych e-papierosów. Wyroby te kuszą bogatą paletą aromatów, a jednocześnie są łatwo dostępne i atrakcyjne dla młodych konsumentów – także z uwagi na ich opakowania, często przypominające obrazy znane z kreskówki dla dzieci. Tymczasem liczne badania naukowe potwierdzają, że e-papierosy mogą powodować m.in. uszkodzenie płuc, a także wpływać niekorzystnie na rozwój mózgu i powodować silne uzależnienie od nikotyny. **Co więcej, na opakowaniach często nie określa się dokładnej ilości poszczególnych elementów składu produktu, co rodzi obawę o ich wpływ na zdrowie dzieci i młodzieży. Nie wiadomo, jakie substancje chemiczne są zawarte w tych produktach, ani jak reagują one ze sobą pod wpływem wysokiej temperatury.**

W związku z tym przyłączamy się do **apelu o pilne podjęcie działań ukierunkowanych** na zaadresowanie tego palącego problemu. Za dobry przykład takich działań można wskazać **strategię brytyjskiego rządu, który 30 stycznia br. zapowiedział wprowadzenie zakazu sprzedaży jednorazowych e-papierosów, uzasadniając go alarmującym wzrostem spożycia tych produktów przez dzieci i młodzieży na Wyspach Brytyjskich. Zakaz ma wejść w życie w 2025 r.** Równoległe brytyjski rząd już teraz zamierza wprowadzić ograniczenia dotyczące smaków jednorazowych e-papierosów, kolorowych opakowań oraz ekspozycji w sklepach – a więc kluczowych czynników wpływających na atrakcyjność tych wyrobów wśród dzieci i młodzieży. Uważamy, że środki tego rodzaju są konieczne, aby zapobiec powstaniu pokolenia uzależnionego od tych niezbadanych, szkodliwych wyrobów i w związku z tym narażonego na poważne zagrożenia zdrowotne.

Według raportu Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, ponad 37% nastolatków przyznaje się do palenia papierosów lub używania e-papierosów. Ponadto jednorazowe e-papierosy wyglądają szczególnie atrakcyjnie oraz mają różne zachęcające smaki i zapachy, co osłabia negatywne skojarzenia związane z paleniem tytoniu. Istnieje również zjawisko tzw. efektu bramki, polegającego na tym, że młodzi ludzie, którzy używają e-papierosów, częściej sięgają po papierosy klasyczne w przyszłości.

Jednocześnie **nie możemy zapominać o zagrożeniach związanych z używaniem niezbadanych jednorazowych e-papierosów także przez osoby dorosłe.** Należy podkreślić, że **produkty te często zawierają substancje, które nie są zgłaszane ani kontrolowane przez odpowiednie organy, takie jak Biuro ds. Substancji Chemicznej.** W wielu przypadkach konsumenci nie są informowani o skutkach zdrowotnych wdychania tych substancji, które mogą być toksyczne, rakotwórcze a przy tym uzależniające. Tymczasem w składzie jednorazowych e-papierosów znajdują się takie niepożądane dla zdrowia substancje słodzące takie jak np. sukraloza, która jest ponad 600-krotnie słodsza od cukru i w procesie podgrzewania rozpada się na szkodliwe chloropropanole, których obecność w organizmie zwiększa ryzyko zachorowań na nowotwory.

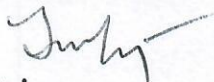

Ponadto w Internecie, z naruszeniem prawa i bez nadzoru, cały czas sprzedawane są nieprzebadane i niezarejestrowane produkty, co utrudnia ich identyfikację i śledzenie, a w konsekwencji ocenę skali zjawiska i jego skutków dla zdrowia publicznego. Nie sposób przy tym nie wspomnieć, że jednorazowe papierosy elektroniczne są produkowane w zdecydowanej większości (ponad 90%) w Chińskiej Republice Ludowej, która jednocześnie sama zakazała pod koniec 2022 roku ich sprzedaży na wewnętrznym rynku, co budzi wątpliwości co do kontroli jakości jednorazowych e-papierosów przeznaczonych na eksport. **Masowy skok w liczbie zarejestrowanych przez Biuro ds. Substancji Chemicznych nowych produktów tego rodzaju, z liczby 511 w roku 2022 do liczby 2283 w roku następnym** rodzi naszą uzasadnioną obawę, iż w istocie nie ma żadnej gwarancji, że produkty te spełniają jakiegokolwiek normy bezpieczeństwa i higieny, ani że nie są skażone lub podrabiane.

Mamy nadzieję, że zapowiedziane przez Pana Ministra Koniecznego regulacje dot. jednorazowych e-papierosów będą adekwatne do skali problemu i będą uwzględniać doświadczenia i propozycje środowiska farmaceutycznego, zainteresowanego ochroną zdrowia publicznego i zapobieganiem uzależnieniom. Uważamy, iż pilnie potrzebne jest co najmniej **wprowadzenie zakazu sprzedaży tych produktów w określonej odległości od szkół**. Rekomendujemy także **wprowadzenie ograniczeń w zakresie smaków i aromatów jednorazowych e-papierosów, a także ustandaryzowanie wzorów opakowań**, tak aby produkty te nie przyciągały w sposób naturalny uwagi dzieci i młodzieży oraz **zaostrzenie kontroli i wprowadzenie procesu badań i rejestracji nowych produktów przeznaczonych do sprzedaży**

Jako Izba Gospodarcza „Farmacja Polska” **raz jeszcze deklarujemy naszą gotowość i chęć współpracy z Ministerstwem Zdrowia i innymi właściwymi organami przy wypracowywaniu rozwiązań mających służyć zaadresowaniu problemu związanego z epidemią jednorazowych e-papierosów**. Jesteśmy przekonani, że tylko dzięki wspólnym działaniom możemy skutecznie chronić zdrowie i życie naszych obywateli, zwłaszcza najmłodszych i najbardziej narażonych na wpływ tych szkodliwych produktów. Dlatego oferujemy naszą wiedzę, doświadczenie i zaangażowanie w opracowywanie nowych regulacji, kampanii edukacyjnych i innych inicjatyw, które będą miały na celu ochronę zdrowia Polaków, a w szczególności podniesienie świadomości społecznej na temat zagrożeń wynikających z palenia jednorazowych papierosów elektronicznych.

Z wyrazami szacunku,

Irena Rej

Prezes Zarządu Izby Gospodarczej „FARMACJA POLSKA”